

Prins Pieter-Christiaan, Djeevan Schiferli, Marnix Laanen, Wytze Schuurmans:

"Smart water heeft de toekomst"

Vertrouwen is noodzakelijk

Door Sandra Meulenbelt

Verbinden en vertrouwen verdienen, dat is de manier om slimme oplossingen te introduceren in de watersector. Op dat punt zijn de geïnterviewden in dit artikel het roerend eens. Smart Water heeft de toekomst, maar de introductie dient met beleid plaats te vinden in een sector met een 800 jaar oude traditie. Djeevan Schiferli van IBM legt hierna uit hoe de Digitale Delta partijen en informatie bij elkaar brengt in een informatieplatform voor waterbeheer, terwijl Marnix Laanen vertelt hoe de handzame en gebruiksvriendelijke producten van zijn bedrijf Water Insight het meten van waterkwaliteit aanzienlijk kunnen vereenvoudigen. Wytze Schuurmans benadrukt dat de overheid het vertrouwen zou moeten hebben om juist kleine Nederlandse bedrijven, zoals Nelen en Schuurmans, in te schakelen omdat daar bij uitstek de innovaties op het gebied van ICT vandaan komen. En Prins Pieter-Christiaan tot slot, laat zien dat AGT International de watersector veel te bieden heeft op het terrein van Smart Water juist vanuit de achtergrond van het bedrijf in 'safety and security solutions'

Wytze Schuurmans

Prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau, Djeevan Schiferli

Marnix Laanen: "Door meer ruimtelijke en gebiedsdekkende informatie kun je beter begrijpen wat er gebeurt". (Links Steef Peters, mede oprichter Water Insight)

om weerstand te overwinnen

Verbinden als sleutelwoord

Prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau, CEO van AGT Netherlands, zou het liefst een prijsvraag uitschrijven voor een nieuwe benaming voor Smart Water. Slimme oplossingen die over grenzen van de sector heen reiken en alles en iedereen met elkaar verbinden, rechtvaardigen zijns inziens een grotere vlag die de lading beter dekt. Verbinden is het sleutelwoord bij alle slimme ontwikkelingen die ICT-bedrijven de watersector aanbieden. Nelen en Schuurmans creëert bijvoorbeeld samen met Fugro voor de Stichting IJkdijk, een Dijk Data Service Centre voor Rijkswaterstaat, de waterschappen, gemeenten en TNO waar de aanwezige kennis en data binnen die organisatie breed worden ontsloten. "Dat klinkt ingewikkeld, maar we maken het heel simpel, een kwestie van een klik en je vindt de gegevens die je zoekt. Nu kost het in de praktijk nog veel tijd om informatie van een collega-instelling te bemachtigen, het betekent bellen en wachten op informatie die vaak op verschillende manieren is opgeslagen en daardoor niet direct beschikbaar of leesbaar is. Dat kost tijd, en tijd is vooral bij calamiteiten van belang." Aldus Wytze Schuurmans. De Digitale Delta draait helemaal om verbinden en

het bij elkaar brengen van data. Op het terrein van watermanagement is volgens Djeevan Schiferli van IBM heel veel informatie en data beschikbaar, maar het vinden van de meest relevante informatie en het bovendien op waarde schatten van de gevonden informatie blijkt vaak lastig. "Rijkswaterstaat en het waterschap Delfland hebben om die reden gezegd, 'laten we nou eens aandacht geven aan het eenvoudiger beschikbaar maken van de benodigde informatie van welk waterprobleem dan ook'. Dit heeft geresulteerd in het project Digitale Delta waarbij IBM juist niet de eindoplossingen voor waterproblemen wil bieden, maar een eenvoudig bereikbaar informatieplatform mogelijk wil maken. Wij maken de applicatieserver waar we informatie en data samenbrengen zodat de experts op het gebied van water deze kunnen delen en uitwisselen en er slimme dingen mee kunnen doen. Daarnaast zorgen wij ook voor de analyse en de geaggregeerde eindconclusies; al die data komen immers vaak vanuit allerlei verschillende invalshoeken en van over de grenzen van water heen, zoals verkeer, wegbeheer bij zware regenval bijvoorbeeld." Bij AGT International merken ze dat je op deze manier vanzelf ook weer bij 'safety and security' uitkomt, vertrouwd terrein voor dit van oorsprong Zwitserse

Nelen en Schuurmans verzamelt alle overstromingsberekeningen

Open source de beste manier om up-to-date te blijven

Nelen en Schuurmans is een bedrijf dat werkzaam is op het grensvlak van water en ICT. De helft van het personeelsbestand bestaat uit ICT'ers, de andere helft uit adviseurs op het gebied van water. Het bedrijf heeft een aantal softwareproducten ontwikkeld dat beslissers op het terrein van water- en deltabeheer voorziet van betere informatie zodat zij ook betere besluiten kunnen nemen.

In samenwerking met verschillende partners uit het bedrijfsleven en de universitaire wereld ontwikkelde Nelen en Schuurmans de Nationale regenradar voor de best beschikbare neerslaginformatie voor heel Nederland (www.nationaaleregenradar.nl). In een Nationale Overstromingsdatabase worden vrijwel alle overstromingsberekeningen verzameld die zijn gemaakt voor VNK, dijkkringen en boezemsystemen (www.flooding.lizard.net). De STOWA-schadecalculator maakt de eenduidige en gedetailleerde berekening van schade mogelijk wanneer wateroverlast optreedt (www.waterschadeschatter.nl). Een generiek realtimeregelsysteem, genaamd ControlNEXt, werd met Deltares ontwikkeld voor een geavanceerde realtimebesturing van gemalen en stuwen (www.control-next.nl). Met het onderzoeksprogramma '3Di Waterbeheer' wordt een rekenmodel van de toekomst ontwikkeld dat geschikt is voor vraagstukken op het gebied van meerlaagse veiligheid, risico's van overstromingen en analyses van regionale en stedelijke wateroverlast (www.3di.nu). Het Volg- en StuurSysteem (VSS), ontwikkeld voor STOWA, maakt een efficiënte aanpak van water(kwaliteits)vraagstukken mogelijk en het Dijk Data Service Centre (DDSC), gebouwd in opdracht van de Stichting IJkdijk, stelt alle dijk informatie online beschikbaar. Daarbij gaat het om zoveel data dat gebruik wordt gemaakt van de nieuwste datatechnieken (BIG data) (www.ddsc.nl). Ten slotte biedt de 'Lizard' een totaaloverzicht van alle gegevens rondom water van rioolput tot kust (www.lizard.net).

Nelen en Schuurmans ontwikkelt al zijn producten in open source en is daarmee het grootste Nederlandse bedrijf dat bewust kiest voor deze werkwijze. De achterliggende gedachte is dat werken in open source de beste manier is om voortdurend up-to-date te blijven. Het bedrijf gaat bij de ontwikkeling van producten uit van een integrale visie op het watersysteem zodat het ook gebruik kan maken van de expertise uit andere domeinen. De producten zijn toepasbaar op elk gewenst schaalniveau (van stad tot landelijk) en ontwikkeld 'in the cloud' met een webinterface geschikt voor verschillende typen gebruikers zoals burgers, bestuurders en deskundigen.

Wij gaan bij de ontwikkeling van producten uit van een integrale visie op het watersysteem zodat we ook gebruik kunnen maken van de expertise uit andere domeinen

bedrijf. Prins Pieter-Christiaan constateert dat het tijd heeft gekost om in het platform, dat zijn Center of Excellence for Water heeft gecreëerd rondom vroegtijdige waarschuwingen voor dijksterkte en crisismanagement, alle relevante elementen van waterbeheer in het totale beeld mee te nemen. "Autoriteiten functioneren los van elkaar en denken snel: 'dit of dat is toch meer iets voor het waterschap of een veiligheidsregio.' Maar als je de diverse data die voor alle autoriteiten relevant zijn, kan weergeven in een systeem, dan heb je ze aan boord, al heeft het even geduurd voordat de betrokkenen hiervan overtuigd waren. En wat ik ook merk is dat de discussie over meerlaagse veiligheid uiteindelijk weer terug gaat naar 'safety and security solutions', waarbij je rekening houdt met het bestemmen van bouwprojecten met het oog op (water)veiligheid en welke risico's hierbij komen kijken. In Amerika is daaromtrent het idee van 'build and design' ontstaan, waarbij je het ontwerp voor de stedelijke omgeving gaat verbinden met de oplossing voor waterproblematiek."

'Verbinden' heeft dus verschillende betekenissen in het kader van Smart Water. Wellicht onbedoeld leggen de slimme oplossingen van Water Insight nog een verbinding,

die met de burger. Marnix Laanen verwacht dat met het soort producten als de WISP-3 het steeds eenvoudiger en normaler zal worden om waterkwaliteit te meten en bij te houden. Waterschappen zullen volgens hem dynamischer worden daardoor en directer en sneller digitaal reageren op wat er gebeurt met het water. Het onmiddellijk delen van informatie over waterkwaliteit met burgers via een website, ligt dan voor de hand. Sterker nog, Laanen ziet ook de burger zelf aan de slag gaan met waterkwaliteitsmeters, zij het in een 'low cost' variant. Het bedrijf is bezig om een dergelijke waterkwaliteitsmeter te ontwikkelen die niet veel meer omvat dan een plastic voorraadbus met paneeltjes op verschillende hoogten. Met een smartphone maakt men dan een foto van het watermonster in de bus waarna het kleurverschil tussen de paneeltjes wordt omgerekend tot waterkwaliteitsinformatie. "Wat dat precies moet worden en aan wie we het gaan verkopen, is nog een beetje toekomstmuziek, maar mensen vinden het wel leuk. In Nederland is zoiets misschien een soort gadget, maar vergeet niet dat in minder ontwikkelde landen een overheid zich vaak geen dure meetmethode kan veroorloven, waardoor ze met zo'n 'low cost' oplossing in ieder geval nog iets aan gekwantificeerde metingen kunnen doen", aldus

Water Insight ontwikkelt 'gap filling'

Niet alleen interpoleren maar ook extrapoleren

Water Insight is een research & development bedrijf dat is voort gekomen uit het Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM) van de Vrije Universiteit Amsterdam. Het bedrijf is opgericht door Steef Peters en Marnix Laanen in 2005 en richt zich op de ontwikkeling van innovatieve instrumenten en diensten die de efficiency en effectiviteit van waterkwaliteitsmanagement verbeteren. Het bedrijf ontwikkelde een handzame waterkwaliteitsmeter, genaamd WISP-3, die met behulp van drie spectrometers de reflectie ('de kleur') van het oppervlaktewater kan vaststellen. De kleur van water bevat waardevolle informatie over de inhoud. Terwijl zuiver water blauw lijkt door de vorm van de moleculen die het meeste licht, behalve blauw, absorberen, oogt water dat algen bevat groen tot blauw-groen, afhankelijk van de pigmenten in chlorofyl-a- en cyanobacteria in de algen. Sedimenten daarentegen, reflecteren vaak roodbruin licht zodat het water helder roodbruin van kleur lijkt en opgelost organisch materiaal geeft water een geelbruine kleur; doordat het organisch materiaal veel licht absorbeert lijkt het water donkerder. Met behulp van algoritmes kan de WISP-3 de concentraties van de stoffen in water vervolgens exact berekenen zonder dat eerst tijdrovende laboratoriumtesten nodig zijn. Met een druk op de knop krijgt de gebruiker van de WISP-3 kant-en-klare metingen gepresenteerd in de volkomen gestandaardiseerde omgeving van het WISP-websysteem waar hij ook nog tien jaar later deze resultaten eenvoudig kan oproepen.

Een ander product dat door Water Insight is ontwikkeld, is de WICAM, een gewone commerciële fotocamera met hele speciale filters die speciaal gezien onderscheid maken in de kleur van water. De camera maakt opnames op heel specifieke golflengtes waardoor het mogelijk wordt om ook ruimtelijke foto's te maken van waterkwaliteit. Qua schaalniveau houdt de WICAM het midden tussen de puntmeting van de WISP-3 en een satellietopname (waarbij een heel groot gebied ruimtelijk wordt bekeken) zonder last van bewolking.

Een interessante techniek die Water Insight bovendien aan het ontwikkelen is, betreft 'gap filling'. Op satellietbeelden van water genomen bij bewolking ontstaat niet altijd een compleet beeld. Met behulp van historische beelden kunnen echter de waarden berekend worden van de pixels waar de wolk zit en ontstaat toch een beeld dat vrijwel overeenkomt met de werkelijkheid.

Water Insight trekt de lijn nog iets verder en stelt dat behalve interpoleren, in een bestaande dataset ontbrekende delen invullen, straks ook extrapoleren tot de mogelijkheden behoort. In dat geval worden voorspellingen gedaan van een remotesensingopname. Zo kan de overheid straks eenvoudig beschikken over beelden van te verwachten ontwikkelingen op het water waar nu nog hele ingewikkelde modellen voor nodig zijn.

*Een medewerker van
Insight meet met de WISP
de kwaliteit van het water.*

Laanen. Zo krijgt verbinden nog een betekenis, te weten, die van de beste mogelijke hulp aan ontwikkelingslanden: eerlijke handel.

Ook IBM en AGT International vergeten de verbinding met de burger niet. Schiferli noemt meldpunten middels social media bij gemeenten (waar burgers zaken kunnen melden die zij opmerken in hun gemeente) als databron waaruit je eenvoudig kunt opmaken of er ergens iets aan de hand is. En AGT International noemt social media als belangrijke databron omdat hierbij ook communicatie met burgers mogelijk is, een onderdeel van de meerlaagse veiligheid.

Innovatie en weerstand

Dat alle geïnterviewden innovatief bezig zijn is duidelijk. Echter, in de praktijk valt de respons soms tegen door de weerstand die ICT-oplossingen voor water oproepen in een sector die van oudsher vertrouwt op visuele waarnemingen. Daarbij wordt de noodzaak om te innoveren lang niet altijd gevoeld, omdat de sector traditioneel op een bepaalde manier werkt en georganiseerd is. Nelen en Schuurmans ontwikkelde software om de normen van dijken te berekenen, waardoor risicovolle

delen exacter kunnen worden aangegeven en de dijk niet per definitie over de hele lengte versterkt hoeft te worden. Hierdoor kunnen overheden flink geld besparen op dijkversterkingsprogramma's. De belangstelling voor deze software is echter matig: "Vaak krijgen wij te horen 'geen belangstelling want we hebben het geld om de dijk te versterken en het is nu eenmaal zo in gang gezet dus doen we het ook zo'. De noodzaak om te innoveren is er niet altijd, ook omdat alles zo star geregeld is", volgens Schuurmans.

Een ander probleem bij innovatie is dat niet iedereen in de watersector bekend en vertrouwd is met ICT. Alle geïnterviewden zijn het er dan ook over eens dat het van het grootste belang is dat de slimme oplossingen direct bruikbaar zijn voor de daadwerkelijke eindgebruikers. Laanen benadrukt in dezen het belang van het doorautomatiseren van producten. Daarmee gaan niet alleen de kosten omlaag, ook hoeft de gebruiker steeds minder te doen. "Als er complete rapportages uit komen rollen scheelt dat de gebruiker een heleboel gedoe en kan hij zich concentreren op de resultaten en de conclusie. De WISP was eerst nog gericht op professionele gebruikers, maar wordt nu steeds eenvoudiger in het gebruik zodat ook

IBM ontwikkelt applicatieservers en analysesoftware

Waterbeheer verbeteren door ICT-toepassingen slimmer te hergebruiken

IBM is een oude bekende op het terrein van watermanagement in Nederland sinds het bedrijf op 1 februari 2008 zijn Global Center of Excellence for Watermanagement in Amsterdam vestigde. Sindsdien is IBM voortdurend op zoek naar de behoefte op de markt voor watermanagement, waarbij het zwaartepunt van het aanbod ligt op het faciliteren van de 'next generation' wateroplossingen en watertoepassingen van wetenschappers, specialisten in het bedrijfsleven of eigen ontwikkelingen binnen de organisatie van de klant. Het bedrijf richt zich nu onder andere op het ontwikkelen van applicatieservers en analysesoftware die het mogelijk maken om informatie over water te ontsluiten, te delen, te analyseren en er samen slimme dingen mee te doen.

Vanuit deze invalshoek kondigde IBM, samen met Rijkswaterstaat, Waterschap Delfland, TU Delft en Deltares op 25 juni 2013 de start aan van de Digitale Delta. Samen met deze partijen zal IBM gedurende 12 maanden onderzoeken hoe waterbeheer in Nederland verbeterd kan worden door informatie meer te delen en ICT-toepassingen slimmer te hergebruiken. Zo hoopt men partijen binnen de succesvolle, maar kostbare Nederlandse watersector tot meer samenwerking te bewegen en beter gebruik te laten maken van de beschikbare data. Via een informatieplatform voor waterbeheer worden de data van verschillende waterprojecten samengevoegd en op eenvoudige wijze beschikbaar gesteld voor verschillende soorten eindgebruikers. Daarbij gaat het om gegevens over regenval, waterstanden, waterkwaliteit, dijksensoren, maar ook radar- en voorspellingsmodellen en gegevens van sluisen, gemalen en dammen. Behalve op het beschikbaar stellen en delen van data ligt de nadruk binnen het onderzoeksproject bovendien op het beter analyseren en benutten van de data. Op die manier biedt Digitale Delta straks mogelijkheden om een antwoord te formuleren op de toenemende uitdagingen van wateroverlast en -tekort.

De vorm van samenwerken binnen Digitale Delta heeft al veel interesse gewekt in het buitenland. Een aantal landen heeft gevraagd of zij mee kunnen draaien in het project met het argument dat zij lokale expertise hebben op een specifiek onderwerp, bijvoorbeeld water, maar ook bosbranden in Australië bijvoorbeeld. Zo zou dezelfde infrastructuur van Digitale Delta van nut kunnen zijn op andere gebieden waar anderen weer beter in zijn dan de Nederlanders. Nederland kan hier dan weer zijn voordeel mee doen.

Behalve op het beschikbaar stellen en delen van data ligt de nadruk binnen het onderzoeksproject op het beter analyseren en benutten van de data.

leken ermee overweg kunnen. We hebben wat dat betreft eigenlijk de filosofie van Apple afgekeken: een apparaat kan best wel complex zijn, maar daar moet je de gebruiker niet mee lastig vallen,” aldus Laanen. Schuurmans voegt op dit punt nog toe dat het bovendien belangrijk is om met behulp van slimme oplossingen een brug te slaan tussen de waterspecialisten en de eindgebruikers van de producten die zelf geen specialist zijn, maar niettemin beslissingen moeten nemen over watermanagement, zoals beleidsmedewerkers of overheidsbestuurders. “Zij zijn vaak afhankelijk van het oordeel van specialisten om hun werk goed te kunnen doen. Wij proberen met onze slimme oplossingen te laten zien wat er is en wat een maatregel betekent in kosten en baten. Zo kunnen zij met betere informatie, betere beslissingen nemen,” aldus Schuurmans. Ook Schiferli beaamt dat sommige partijen enthousiast zijn, maar anderen nog moeten wennen. “Software moet niet te ingewikkeld zijn, de gebruiker moet er mee kunnen werken. Er kunnen veel soorten drempels zijn, bijvoorbeeld beleidsdrempels, datadrempels, deskundigheidsdrempels. Die moet je wegnemen als bedrijf om het gebruik te bevorderen. Eerst moet je daarbij onderscheiden waar voor een partij de drempel zit en vervolgens kan IBM daar een

standaard op ontwikkelen. Het maakt voor ons niet uit welke standaard of vorm de gebruiker wil, het gaat er voor ons om wat hij nodig heeft.”

Prins Pieter-Christiaan verwoordt waar het in wezen om gaat bij het overwinnen van weerstand: “Vertrouwen is een heel belangrijk woord. Ik kan mij wel voorstellen, dat als je dijkbeheerder bent, en je gaat op een dag sensoren in een dijk stoppen, dat je eerst nog wil kijken hoe die sensoroutput zich verhoudt tot je traditionele dijkcontrole, waar je als verantwoordelijke jarenlang op vertrouwd hebt. In mijn ervaring is de beste aanpak om mensen te enthousiasmeren en te laten zien dat dingen werken. Stapje voor stapje de technologie uitrollen en de uitkomsten presenteren via een interface die iedereen kan begrijpen en waarop daadwerkelijk te zien is wat er gebeurt.”

Openheid

Slimme oplossingen zijn niet meer weg te denken uit de waterwereld en de ontwikkelingen gaan dan ook door bij alle geïnterviewden. Unaniem bepleiten zij daarbij het belang van openheid in meer of mindere mate. Nelen en Schuurmans gaat daarin het verst en ontwikkelt al zijn producten in open source, evenals Water Insight dat doet

AGT Netherlands zette Center of Excellence op

Flood Early Warning System' voor 5000 km lange Gele Rivier

Het Zwitserse bedrijf AGT International opereert met een aparte divisie, AGT Netherlands, op het terrein van integraal watermanagement in Nederland. Met een achtergrond in 'safety and security solutions', is het bedrijf traditioneel gericht op hulpverleners, gemeenten, veiligheidsregio's en politie. Op het terrein van water is het bedrijf vooral bezig met 'flood early warning systems' en crisismanagement. Aan Prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau is gevraagd om AGT Netherlands op te zetten. Dit resulteerde in het 'Center of Excellence for Water', gevestigd in Den Haag, waarvan de Prins thans de CEO is. In dit centrum verzamelt AGT International kennis over watermanagement en ondersteunt het projecten in het buitenland. Op dit moment biedt het Center of Excellence ondersteuning aan Thailand naar aanleiding van de overstromingen in juli 2011, ontwikkelt het een 'Flood Early Warning System' voor China dat speciaal is toegesneden op de condities van de 5000 km lange Gele Rivier en heeft het recent een contract getekend met Bangladesh voor een design studie om het eiland van Bhola effectief te kunnen beschermen tegen overstromingen en land deformaties.

Vanuit de achtergrond in 'safety and security solutions' zet AGT International ook bij watermanagement in op de veiligheid en het beschermen van mensen, bedrijvigheid, etc. De focus van het platform dat AGT Netherlands heeft opgericht, ligt dan ook op het monitoren van dijken en waterwegen, met als resultaat het ondersteunen van beslissingen, een actueel probleem in Nederland. Geïnspireerd door de Stichting IJkdijk heeft AGT Netherlands dit platform opgericht om samen met andere bedrijven en instellingen met behulp van sensoren de dijksterkte te onderzoeken. Samen met TNO en de TU Delft maakt het bedrijf gebruik van sensoren van diverse bedrijven waarmee verschillende parameters worden gemeten. De sensordata die deze metingen opleveren worden samengebracht en gerelateerd aan stroommodellen, watermodellen, etc. Vervolgens wordt geanalyseerd wat dit alles betekent voor de dijksterkte. Daarbij gebruikt het bedrijf informatie, afkomstig uit de IJkdijk, waar daadwerkelijk bezwijkmechanismen worden getest. Hierbij kan men denken aan water dat onder de dijk doorstroomt, zodat de dijk inklaapt of verzadigd raakt met water, of het meest klassieke voorbeeld van water dat over de dijk heenstroomt, het zogenaamde overtopen. Vervolgens wordt die informatie gebruikt voor het effectief managen van mogelijke overstromingen en stelt het bestuurders in staat de burger juist te informeren via social media. Op die manier probeert AGT International een dashboard te creëren voor mensen die dagelijks werken op het terrein van watermanagement, zoals Rijkswaterstaat en de waterschappen. Een belangrijk punt daarbij is dat het bedrijf de resultaten relevant maakt juist voor deze mensen die wel deskundig zijn op het terrein van watermanagement, maar niet elke dag met ICT werken.

De focus van het platform dat AGT Netherlands heeft opgericht ligt dan op het monitoren van dijken en waterwegen

met hun softwaresystemen. Beiden benadrukken dat open source sneller evolueert doordat je steeds de laatste ontwikkelingen kunt toepassen en meer deskundigen een bijdrage kunnen leveren aan je product. Wytze Schuurmans trekt de vergelijking tussen de Encyclopedia Britannica en Wikipedia: "Bij de Encyclopedia Britannica heb je een deskundige die het voor het zeggen heeft, maar bij Wikipedia heb je veel meer deskundigen die eventuele fouten gaan verbeteren waardoor het eindresultaat nauwkeuriger wordt dan wanneer je werkt vanuit een bron."

Ook IBM en AGT International benadrukken het belang van in ieder geval een open platform bij de ontwikkelingen rondom Smart Water. Binnen het project Digitale Delta zijn alle data openbaar; het doel is deze data leesbaar te maken zodat men ze kan gebruiken voor het bouwen van slimme wateroplossingen. Prins Pieter-Christiaan legt uit dat AGT International weliswaar niet in open source werkt, maar het wel mogelijk maakt dat mensen applicaties maken op hun platform.

Tot slot: de rol van de overheid bij Smart Water

Over de rol van de overheid tot slot hebben ook alle

geïnterviewden een mening. Marnix Laanen stelt dat de overheid maar beter op de hoogte kan zijn van alles wat er met water gebeurt, want dat betekent meer beheersing en controle. "Door meer ruimtelijke en gebiedsdekkende informatie kun je beter begrijpen wat er gebeurt", aldus Laanen. Wytze Schuurmans meent dat de overheid meer ruimte zou moeten geven aan Nederlandse MKB-bedrijven, waar veel innovaties vandaan komen. Strategisch is dit ook handig met het oog op de buitenlandse markt, volgens Schuurmans. Schiferli benadrukt de leidende en sturende rol van de overheid bij Digitale Delta, terwijl Prins Pieter-Christiaan juist een faciliterende rol voor de overheid ziet weggelegd: "De overheid zou aanjager moeten zijn en nationaal en internationaal proeftuinen moeten opzetten waar men kan experimenteren en businessmodellen kan uitproberen. De overheid zou vervolgens bedrijven kunnen helpen om de eindproducten te exporteren. Geen gesloten systemen en projecten dus, maar een open platform waarbij een creatieve en stimulerende rol is weggelegd voor de overheid en marktpartijen de mogelijkheid krijgen om initiatieven te ontplooiën en samen te werken met anderen."